

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. “Teknoloji kullanımının öğrencilerin öğrenme hızını artırdığı, okullarda etkileşimli tahta ve tablet kullanımının yaygınlaşmasıyla derslerin daha eğlenceli olduğu ifade edilmektedir. Ancak öğretmenler tarafından da bazı öğrencilerin teknolojiyi ders dışında oyun amaçlı kullandıkları, bu nedenle dikkat dağınıklığı yaşadıkları ve akademik başarılarının düştüğü dile getirilmektedir.”

Metnin olumlu ve olumsuz yönlerini (amaç, tutarlılık, örneklerin yeterliliği, tarafsızlık vb.) gerekçelendirerek açıklayınız.

2. “Rüzgâr bugün öfkeli bir dev gibi dolaşıyordu şehri. Ağaçlar rüzgârın önünde eğilip kalkarak ona selam veriyor gibiydi. Gökyüzü ise sinirlenmişçesine kararmaya başlamıştı.”

Metinde kullanılan söz sanatlarını belirleyiniz ve açıklayınız.

3. Aşağıda verilen geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanarak en az 4-5 cümlelik bir paragraf yazınız.

• önce • ardından • daha sonra • buna ek olarak • son olarak

4. Aşağıdaki atasözü ve özdeyişlerde verilmek istenen mesajı kendi cümlelerinizle açıklayınız.

a) “Bir mum, diğer bir mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez.” (Mevlâna)

b) “Ateş düştüğü yeri yakar.” (atasözü)

c) “Rüzgârın yönünü değiştiremezsiniz ama yelkenlerinizi istediğiniz yöne çevirebilirsiniz.” (Aristo)

5. Aşağıdaki metni okuyunuz ve yay ayraç () ile gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

O() kelimelerin tarihsel yolculuğunu merak eden ve araştırmayı seven bir üniversite öğrencisiydi. Defterine not ettiği “gör()” fiilinin kökeni hakkında sohbet etmek için arkadaşı Deniz()i ziyaret etti()

6.

ESKİ SAAT

Dedemin çalışma masasında tıkırtısı odayı dolduran eski bir saat vardı. Saat bazen durur; dedem de onu sabırla tamir eder, yağlar ve yeniden kurardı. Bir gün ona “Dede, artık çok daha modern ve hiç bozulmayan pilli saatler var. Neden bunu atıp yenisini almıyorsun?” diye sordum. Dedem, saatin camını nazikçe silerken cevap verdi: “Bu saat bana sadece zamanı göstermiyor evlat; sabır, emek ve bir şeye değer vermenin ne demek olduğunu öğretiyor.”

Dedenin “Bu saat bana sadece zamanı göstermiyor evlat; sabır, emek ve bir şeye değer vermenin ne demek olduğunu öğretiyor.” **sözünden hareketle günümüzdeki tüketim alışkanlıklarını da göz önüne alarak düşüncelerinizi yazınız.**

7. Aşağıda verilen metni okuyunuz.

Atletizm yarışmasında çocukların bitiş çizgisine ulaşmasına çok az kalmıştı. En öndeki çocuk aniden tökezleyip yere düştü. Arkasından gelen çocuk yarışmayı tamamlayıp birinci olmak yerine durdu, yere düşen çocuğu kaldırdı ve onunla yürümeye başladı. Bu sırada arkadan gelen tüm yarışmacılar onları geçmişti. İki çocuk bitiş çizgisine diğer yarışmacılardan sonra ulaştı. İkisi de birinci olamadı fakat herkes onları ayakta alkışladı. Yarış sonunda çocuğa neden durduğu sorulduğunda çocuk “Arkadaşım yerdeyken kazanmanın ne anlamı kalırdı?” cevabını verdi.

Metindeki çocuğun davranışını “gerçek başarı” açısından değerlendiriniz ve metnin vermek istediği mesajı yazınız.

8. Aşağıdaki metni okuyup hikâye unsurlarını tablodaki ilgili yerlere yazınız.

Fen bilimleri dersinde öğretmen ve öğrenciler fidan dikmek için okul bahçesine çıktılar. Ancak toprak çok sert olduğu için öğrenciler çukur açmakta zorlanıyordu. Arkadaşlarının yorulduğunu gören Semih, öğretmenden izin alarak malzeme odasındaki bahçe hortumunu alıp geldi. Sert zemini biraz ıslatınca toprak yumuşadı ve toprağı kazmak kolaylaştı. Semih'in bulduğu çözüm sayesinde öğrenciler fidan dikme etkinliğini kısa sürede tamamladı.

Hikâye Unsurları	
Olay	
Kişiler	
Yer	
Zaman	

9. Okulumuzun koridorunda bulunan “Askıda Kitap” köşesinde kitapların sürekli karıştığı ve bulunamadığı fark edilmiştir. Okul yönetimi, kitapları raflara herkesin anlayabileceği bir düzende yerleştirmek istemektedir. Kitaplığın 1. rafında hikâye ve romanlar, 2. rafında bilim ve doğa kitapları, 3. rafında şiir kitapları vardır. Ancak bazı kitapların kapakları olmadığı için türleri ilk bakışta anlaşılamamaktadır. Gökçe, kapağı olmayan kitapları boş bir rafa koyar.

Gökçe'nin bu problemi kesin olarak çözebilmesi için kapağı olmayan kitaplarla ilgili neler yapması gerekir? Açıklayınız.

10. Aşağıdaki metni okuyunuz. Doğal yaşam ve ekonomi üzerinden metni değerlendiriniz.

“Yıllardır işsizlik ve göç sorunlarıyla mücadele eden sakin bir kasabada, yerel ekonomiyi kaldırmak amacıyla asırlık ağaçlarla kaplı bir ormanlık alana devasa bir fabrika kurulması planlanmaktadır. Bu proje, yüzlerce kişiye istihdam sağlama ve bölgeye yatırım çekme vaadiyle iş bekleyen gençleri heyecanlandırırsa da orman ekosisteminin tahribi ve endüstriyel atıkların içme suyu ile tarım arazilerini kirlileme riski, geçimini topraktan sağlayan çiftçileri ve doğaseverleri derin bir endişeye sürükleyerek tüm kasabayı ekonomik kalkınma ile çevresel sürdürülebilirlik arasında trajik bir ikilemde bırakmaktadır.”

Metnin Değerlendirmesi:

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
T.O.6.25. Metni eleştirebilme	1
T.O.6.20. Metindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	2
T.Y.6.20. Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme	3
T.Y.6.19.Yazısında açık ve örtük ifade etmeye yönelik yapıları kullanabilme	4
T.Y.6.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme	5
T.O.6.13. Metni yorumlayabilme	6
T.O.6.24. Okuduğunu değerlendirebilme	7
T.O.6.14. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	8
T.O.6.26. Metindeki probleme çözüm üretebilme	9
T.Y.6.13. Değerlendirmesini yazılı olarak ifade edebilme	10

ÇÖZÜMLER

1. Amaç:

Metnin amacı, teknolojinin öğrenciler üzerindeki etkilerini değerlendirmektir.

Tutarlılık:

Olumlu (öğrenme hızını artırma) ve olumsuz (dikkat dağınıklığı, oyun amaçlı kullanım) yönler birbiriyle uyumlu biçimde verilmiştir ancak her iki iddia da detaylı biçimde açıklanmadığı için tutarlılık tam olarak sağlanamamıştır.

Örneklerin Yeterliliği:

Metinde verilen örnekler genel ifadelerden oluşmakta, somut örnekler bulunmamaktadır bu nedenle örnekler yeterli değildir.

Tarafsızlık:

Hem olumlu hem olumsuz yönleri yer verdiği için metin tarafsız görünmektedir.

Örnek Cevap

Metin, teknoloji kullanımının eğitimdeki etkilerini ele almayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle amacına uygundur. Teknolojinin öğrenmeyi hızlandırdığı ve dersleri eğlenceli hâle getirdiği yönündeki ifadeler metnin güçlü yönleridir ancak metin, bu olumlu iddiaları destekleyecek detaylı örnekler verilmediği için örneklerin yeterliliği açısından zayıf kalmaktadır. Öğrencilerin teknolojiyi oyun için kullandıkları ve bu nedenle dikkatlerinin dağıldığı yönündeki ifadeler tutarlıdır fakat bu ifadeler yine somut verilerle desteklenmemiştir. Ayrıca metin olumlu ve olumsuz yönleri birlikte ele aldığı için genel olarak tarafsız görünmektedir. Buna rağmen iki tarafı da güçlendirecek daha dengeli örnekler verilseydi metnin eleştirel değeri artardı.

2. Metin, benzetme ve kişileştirme sanatlarıyla zenginleştirilmiş; söz sanatları metne canlılık ve hareket katmıştır.

Benzetme:

- “Rüzgâr bugün öfkeli bir dev gibi...” → Rüzgâr deve benzetilmiştir.

Kişileştirme:

- “Ağaçlar... ona selam veriyor gibiydi.” → Ağaçlara insan davranışı yüklenmiştir.
- “Gökyüzü ise sinirlenmişçesine kararmaya başlamıştı.” → Gökyüzüne insan davranışı yüklenmiştir.

3. Hikâyede cümleler arasında anlam bütünlüğü sağlanması için geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanılmıştır.

- **önce** → Yapılan ilk eylemi belirtir ve cümleler arasında sıralama sağlar.
- **ardından** → Bir sonraki eylemi gösterir ve cümleler arası devamlılığı sağlar.
- **daha sonra** → Eylemlerin zaman sırasını takip etmeyi kolaylaştırır.
- **buna ek olarak** → Ek bilgi vererek metnin anlamını zenginleştirir.
- **son olarak** → Metindeki eylemlerin tamamlandığını ve son eylemi vurgular.

Bu ifadeler sayesinde metin akıcı ve mantıklı bir sırayla ilerlemektedir.

Örnek Cevap

“Ahmet sabah erken kalktı. Önce kahvaltısını yaptı, ardından dişlerini fırçaladı. Daha sonra okula gitmek için hazırlandı. Buna ek olarak ev ödevlerini çantasına koydu. Son olarak annesiyle vedalaştı ve evden çıktı.”

4. a) “Bir mum, diğer bir mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez.” (Mevlâna)

Bilgiyi, iyiliği veya sevgiyi başkalarıyla paylaşmak; paylaştan kişiden hiçbir şey götürmez. Aksine paylaşılan güzellikler çoğalarak etrafa yayılır.

b) “Ateş düştüğü yeri yakar.” (atasözü)

Bir felaket veya kötülük; en çok ve en önce onu doğrudan yaşayanı, yapanı veya olaya en yakın olanı etkiler.

c) “Rüzgârın yönünü değiştiremezsiniz ama yelkenlerinizi istediğiniz yöne çevirebilirsiniz.” (Aristo)

Hayatta karşılaştığımız bütün zorlukları (rüzgârı) ortadan kaldıramayız ancak bu zorluklar karşısındaki tavrımızı (yelkenleri) değiştirerek başarılı olabiliriz.

5. Yay ayraçlara sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretleri getirilmelidir:

O(,) kelimelerin tarihsel yolculuğunu merak eden ve araştırmayı seven bir üniversite öğrencisiydi. Defterine not ettiği “gör(-)” fiilinin kökeni hakkında sohbet etmek için arkadaşı Deniz(’i) ziyaret etti(,)

6. Günümüzde çoğu insan bozulan eşyaları tamir etmek yerine yenisini almayı tercih etmektedir. Bu durum eşyaların değerini bilmeden tüketilmesine neden olmaktadır. Dedenin sözünden bir eşyanın sadece zamanı göstermediğini; sabır, emek ve değer verme gibi önemli kavramları öğrettiği anlaşılmaktadır. Dedesi saatini atmak yerine tamir ederek kullanmaya devam etmektedir. Bu davranış, sahip olduklarımızın kıymetini bilmemiz gerektiğini göstermektedir. Günümüzdeki tüketim alışkanlıklarının aksine bu düşünce daha bilinçli ve sorumlu bir yaşam anlayışını yansıtmaktadır.

7. Öğrenciden aşağıdakilere benzer cevaplar vermesi beklenir:

- **Değerlendirme:** Gerçek başarı zafer kazanmak değil yardımlaşmak ve dostluk göstermektir.
- **Metnin mesajı:** Zor durumdaki birine yardım etmek kazanmaktan daha önemlidir.

8. Öğrencinin hikâye unsurlarını aşağıdaki şekilde tespit etmesi beklenir:

Hikâye Unsurları	
Olay	Semih'in, sert toprağı ıslatarak fidan dikmekte zorlanan arkadaşlarına yardımcı olması.
Kişiler	Semih ve sınıf arkadaşları
Yer	Okul bahçesi
Zaman	Fen bilimleri dersi (ders saati)

9. Gökçe'nin arkadaşları ile kapağı olmayan kitaplara kapak yapması, türlerine göre renk belirleyip kitapların önüne renkli kağıtlar yapıştırması, kapağı olmayan kitaplar için ayrı bir raf yapması gibi çözümler yazılabilir.

10. Metin, doğayı feda ederek elde edilecek bir zenginleşmenin aslında gerçek bir kalkınma olup olmadığını sorgulatmaktadır. Gençlerin iş bulma umudu ne kadar haklıysa, çiftçilerin ve doğaseverlerin yaşam alanlarını koruma endişesi de o kadar hayatidir. Bu tablo, ekonomik hedeflere ulaşırken doğanın korunmasını da merkeze alan sürdürülebilir kalkınma politikalarının ve doğa dostu teknolojilerin tercih edilmesinin ne kadar zorunlu olduğunu göstermektedir. Aksi takdirde kazanılan ekonomik ivme, kaybedilen yaşam kaynakları yüzünden uzun vadede felaketle sonuçlanacaktır.